

WORKSHOP HELEEN WILKENS

Zweven langs tijger

Nationale Voorleesdagen 2018

Blazen met verf
Aaien met pastel en voelen aan papier
en schrikken...

We maken tijgerpoten en stukjes ballon,
èn je zwevende zelf!

Hoe maak je schrik?
Is tijger eng of lief?
En hoe ziet een ooievaar er eigenlijk uit?

Middels eenvoudige teken- en schildertechnieken en het gebruik van collage in grote vormen met verschillende texturen, beleven we het boek van Britta Teckentrup en leer je deze in te zetten om in de groep te gebruiken.

Het boek Ssst de tijger slaapt bestaat uit grote vormen en heldere kleuren. Maar ook gaat het om textuur in het beeld. De ballonnen zijn gladder dan de rest. Het nodigt uit om te voelen. Het verhaal zelf roept op tot meedoen. Meedoen met blazen, om die zware vos aan de andere kant te krijgen, en aaien om tijger in slaap te houden, en zelfs een slaapliedje zingen! Daarna het boek wiegen...

HELEEN WILKENS

www.heleenwilkens.nl

H.J. Kniggekade 48
9503 RH Stadskanaal

Tel: 0599 622651 | 06 30919682

e-mail: info@heleenwilkens.nl

**schilder de wereld begin
bij jezelf**

WORKSHOP

Zweven langs tijger

- **Waarom willen de dieren zachtjes doen?** Wat is er aan de hand? We blazen een ballon op. Kunnen we de ballon sturen door te blazen? Ssst wel zachtjes doen natuurlijk!
- **Bekijk samen met de kinderen de dieren van het boek: Is tijger lief? Of eng?** Waaraan zie je dat? Wat is het verschil tussen een tijger en een poes? En wat is het verschil met bijvoorbeeld een egel?
- **Nu gaan we heel zachtjes schilderen**, we blazen de verf over het papier. Kijk of je verf ook kunt sturen waar je heen wilt, moet je harder of zachter blazen? Wat gebeurt er als je schrikt? Blaas je dan heel hard en kort bijvoorbeeld? Of stop jij dan juist? Wat gebeurt er met de verf als je heel hard blaast, wat als je heel zacht blaast? Schrik is als je opeens iets hoort of ziet of voelt wat je niet verwacht. Als je schrik wilt schilderen, moet er ook opeens iets veranderen.
- **Hoe voelt een tijger?** Wat is het verschil met bijvoorbeeld een olifant denk je? Tijger bestaat uit een kop, een buik, een staart, en vier poten. Allemaal "geel" met zwart gestreept. We voelen aan folie en aan karton/behangpapier met diverse structuren. Welke past het beste bij tijger? Waarom? We knippen "allemaal" (evt. knip je dit zelf) een stukje tijger. Met softpastel krijgt geven we tijger kleur. Aai het krijgt maar zachtjes op zijn vacht. Dat voelt lekker ☺ Kun je aaiend kleuren? Wat gebeurt er als je met het krijt aait/veegt, en wat als je echt ermee tekent? Kun je dat gebruiken ?
We willen ook een stuk ooievaar erbij, alleen de snavel en de hals en de kop. Die heb ik al gemaakt, kijk maar. D.m.v. collage plakken we een luie, slapende tijger op de grondlijn van het papier.
- **Heel feestelijk.** De geblazen, kleurrijke lijnen lijken wel serpentes! Dat wordt feest! Maar.. we missen nog ballonnen en een slinger. De helft knipt ballonnen (je kunt ook dmv een plas plakkaatverf ballonnen laten verven, maar dan moet je het geheel lang genoeg laten drogen. Is wel mooi doordat het echt een andere structuur geeft, je kunt de opgedroogde plas plakkaatverf voelen. Ballonnen kunnen natuurlijk ook getekend worden, maar dan is de textuur in de tekening minder aanwezig) en de andere helft tekent de slinger. Bovenaan, want anders passen de ballonnen niet meer, en de ballonnen moeten niet te groot want elk kind moet er één.
- **Nu tekenen we ons zwevende zelf aan een ballon!** Met een hoofd, armen en benen, en ogen, en een buik. Alles zit aan elkaar, let daarop! Aan de ballon hangt een touw waar onze buik (een stuk gekleurd papier) aan vastgeknoopt zit, net als schildpad in het boek... of zoals muis, maar die houdt de ballon vast met zijn pootjes. Niet loslaten hè! Teken aan je buik, jouw armen en benen en jouw hoofd met potlood. Vind jij zweven aan een ballon spannend? Kun je dat laten zien? Moet je lachen? Kun je dat laten zien?
- We zweven allemaal zachtjes naar de overkant van tijger, want daar staat de taart. Maar pas op! Tijger wordt bij-na wakker... zing maar gauw het slaapliedje opnieuw. O jee... nu is ooievaar aan de beurt. En wat gebeurt er...**PANG!**
SCHRIK! Kijk nou! Allemaal stukjes ballon! We plakken de stukjes ballon overal. Tijger is wakker, we plakken wakkere ogen op hem. Maar tijger is ook jarig! Zing je mee van lang zal die leven?

Nu heb je een megakunstwerk van tijger, en jullie zweven allemaal boven hem. Hang het kunstwerk in de klas en kom er steeds bij terug in het gesprek. Waarom gingen we zweven? Om stil te doen. Waarom moesten we stil doen? Om de verrassing niet te verklappen. Op je tenen lopen = bijna zweven...toch? Ssst...

WORKSHOP

Zweven langs tijger

EXTRA LESSUGGESTIES:

Dit boek kun je als onderdeel van een groter geheel inzetten, waaraan je van alles koppelt.. Bij onderwerpen als: verrassen, jarig zijn, stil zijn, slapen/wakker zijn, jungle, dieren, schrikken, spanning, groot/klein, structuren/texturen, kleuren, zwaar/licht is dit boek heel goed te gebruiken . Hieronder een paar ideeën:

- **Verrassingstekenen**

Maak bijvoorbeeld eens verrassingstekening. In tweetallen. 1 tekenaar en 1 slaper. De tekenaar vraagt eerst aan de ander van welk dier het ander kind zou schrikken. Een muis? Of een spin? Of... een springende hond? Laat 1 kind zijn ogen dicht doen zolang de ander een tekening voor hem/haar maakt. Bijvoorbeeld zolang het slaapliedje duurt wat jullie met de hele groep zingen. Het kind wat zijn ogen dicht heeft mag een paar keer stiekem kijken... maar met één oog. Lukt dat? Is de tekening een verrassing? Is de muis/spin/etc. lief? Of eng?

* Gebruik eens verrassingstechnieken zoals tekenen met wit pandakrijt op wit papier, daarna gekleurde ecoline erover of met pandakrijt kris-kras het hele vel stevig vol kleuren. Zwarte plakkatverf/inkt erover. Drogen, daarna een tekening erin krassen met een harde punt(bijvoorbeeld stokje met punt, kraspen etc)

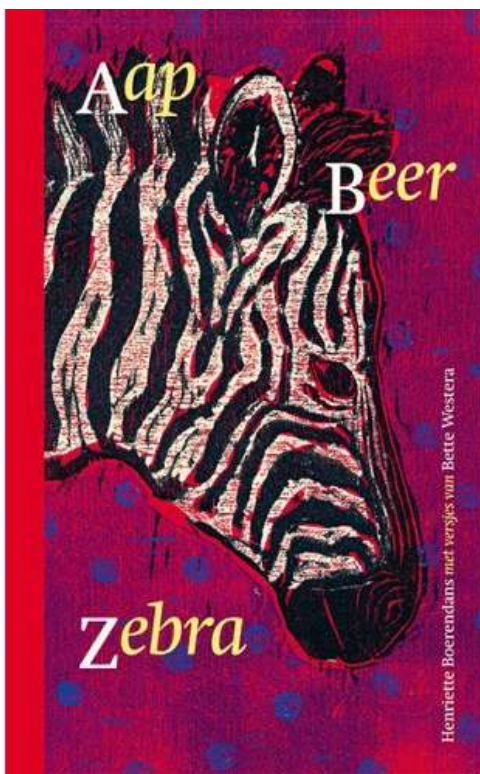
- **Schilderen terwijl de tijger slaapt**

Blazend schilderen en stoppen als de tijger zijn ogen open doet. De juf/meester is de tijger. Zet eventueel een masker op. Laat de kinderen om de beurt evt. de slapende tijger zijn. Snurk, kroel, maak slaapgeluidjes... en wordt dan wakker! Iedereen stopt met blaasschilderen. Ben je te laat gestopt, en heeft de tijger je gezien, dan ben je af. Wie kan dit het langst volhouden?

- **Leer het alfabet met een jungle van dieren**

Hoe doen de dieren? Lijken dieren op mensen? Of andersom?

Aap Beer Zebra is een mooi alfabetboek van Henriette Boerendans en Bette Westera. Leer het abc met dit mooie prentenboek vol dieren.

Met Aap Beer Zebra kunnen kleuters niet alleen de verschillende letters, maar ook zesentwintig dieren leren (her)kennen.

Hoe beweegt een aap, wat doet een beer in de winter en wat eet een zebra? Aap Beer Zebra vertelt het allemaal. Achterin het boek staan leuke weetjes

Houtsnedekunstenares Henriette Boerendans maakte van de prenten echte kunstwerken. Bette Westera heeft met haar verzen geprobeerd de karakteristieken van de dieren te benadrukken.

Bette Westera's gedichten voor kinderen zijn heerlijk. In 2015 werd haar boek Doodgewoon (gedichten over doodgaan) bekroond met de gouden griffel.(aanrader!!!)

WORKSHOP

Zweven langs tijger

Vervolg: Leer het alfabet met een jungle van dieren

- Wat maakt tijger nou ook echt een tijger? En als jij een tijger maakt? Dan moet hij dat dus hebben, dat echte tijgerachtige. En een giraffe? Etc. etc. Kies kleur, materiaal en gereedschap
- Laat de kinderen met zwart/donker pandakrijt op stevig wit papier een tijger of ander dier tekenen. Niet inkleuren, wel accenten zetten zoals de strepen van tijger, de vleugel van flamingo etc. Je wilt alle kenmerken die jullie hebben besproken van het dier in de tekening terug zien. En dat zijn bijv: 1 kop, 1 bek(en die zit in de kop, of snavel, die steekt uit), 1 lichaam, 4 poten(of 2?), snorharen, 2 ogen, een lange staart, 2 kleine oren. Alles kan, koppoters, en uitgebreider, maar deze kenmerken wil je zien. Op hun eigen manier getekend. En.... Het is 1 beest, dus alles zit aan elkaar;-). Zorg dat je met kinderen met vogelachtigen andere kenmerken bespreekt. Na het tekenen mogen de kinderen de dieren met ecoline inschilderen, dat mag lekker over het krijt heen. Daarna de achtergrond een groen/geel/blauwe tint.
- Zo kun je een aantal dieren met de kinderen maken. Belangrijk is dat ze voldoende beeld hebben gezien, erover hebben gepraat in vraag en antwoord zodat ze zich het dier eigen hebben gemaakt. Door specifiek te vragen om de kenmerken weer te geven denken de kinderen na over hun vormgebruik.
- Als je kleur en werkelijkheid in deze opdracht vrij wilt laten kan dat natuurlijk ook, dan maken de kinderen hun eigen jungledieren, het kunnen zelfs verzonden dieren zijn. Combinaties van slurfen en een lange hals etc. Maar dan benadruk je dat het om de fantasie gaat. Als je dat niet wilt benadruk je de kenmerken en de kleuren van de bestaande dieren naar werkelijkheid. Je kunt ook kiezen voor 1 van de 2, dan zijn het bekende dieren in fantasiekleuren. Let wel: dan herken je de dieren later minder/niet, dus wordt het ingewikkelder om er daarna over te praten en de herkenning weer op te roepen.
- Je kunt in groepjes dieren laten maken, elk groepje maakt 3 andere, (dit vergt wel een andere input voor elk groepje!) Elk kind maakt ook 3 dieren. Als je 4 groepjes hebt en elk groepje maakt 3 dieren, dan kies je van elk kind een ander dier wat je gaat gebruiken voor de gezamenlijke jungle, de andere 2 dieren mogen mee naar huis. Als het goed is heb je nu 12 verschillende dieren. Laat de kinderen de dieren zo groot mogelijk maken op bijv. A3. Als het knippen lukt kun je de dieren globaal laten uitknippen, zodat je van de vierkante vorm van de achtergrond van het papier af bent.
- Dan leg je een lang stuk behang op de grond in de klas. Samen maak je daar jungle op. Dat kan op allerlei wijzen. Misschien weer met Pandakrijt. Misschien kan jij als juf/meester de grote lijnen aangeven in stevig zwart en dikke lijnen. Denk in grote vormen, grote grassprietten, grote bladeren. Je kunt ook werken met collage. Maak het vel zo vol mogelijk in zoveel mogelijk tinten groen/geel blauw/bruin. Je kan ervoor kiezen om eerst met een grote kwast een aantal kinderen de helft van boven met ecoline blauw te laten maken, daarna met collage de bladeren etc. dat komt dan mooi door de bladeren etc. heen, dus dan hoeft die bovenkant niet helemaal vol! Let op: geen horizon! We willen **middenin** de jungle kijken.
- De dieren plaats je later samen in de jungle door met een mesje sneetjes te maken, de dieren half achter de bladeren takken etc. te plaatsen en vast te plakken, evt. met plakband.

Veel plezier!

Als je het leuk vindt, (ik wel!) mag je me foto's en/of berichtjes sturen van het gebruik van deze workshop in jouw groep, op mijn facebookpagina (Heleen Wilkens) onder vermelding van : voorleesdagen 2018 en workshop Heleen Wilkens.

HELEEN WILKENS

illustratie | beeldende kunst | kunsteducatie